

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/64/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318207859
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2318207859.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Magdaléna Krajčovičová, v právnej veci osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná: D. D., narodená XX.X.XXXX, bytom I. XXXX/XX, H., zastúpená procesnou opatrovníčkou: Ing. M. Z., narodená XX.X.XXXX, bytom D. C. XXXX/X, X., za účasti prokurátorky Okresnej prokuratúry Galanta: Mgr. V. L., so sídlom Okresnej prokuratúry Galanta, Obrancov mieru 2, Galanta, o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, o odvolaní osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 21Ps/28/2018-196 zo dňa 5. júna 2019, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. obmedzil D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/XX, H., v spôsobilosti na právne úkony, a to tak, že nie je spôsobilá vykonávať tieto právne úkony: - udeliť súhlas s poskytovaním zdravotnej (psychiatrickej) starostlivosti, - nakladať s finančnými prostriedkami len do sumy 5,- Eur denne, - kandidovať vo voľbách do zastupiteľských orgánov a verejných funkcií, - právne úkony vo vzťahu k súdom, polícii, prokuratúre a iným štátnym orgánom a inštitúciám, orgánom miestnej štátnej správy, orgánom územnej a záujmovej samosprávy, orgánom špecializovanej štátnej správy a nie je schopná samostatne konať a vystupovať pred týmito orgánmi, výrokom II. D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/XX, H. ustanovil v rozsahu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony za opatrovníčku Ing. M. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. D. C. XXXX/X, X., ktorá je oprávnená a povinná zastupovať menovanú, a to v rozsahu právnych úkonov, v ktorých bola menovaná v spôsobilosti na právne úkony obmedzená s tým, že opatrovníčka je povinná najmenej dvakrát ročne k 30.06. a 31.12. podávať správu o opatrovankyni a nakladaní s jej majetkom, po skončení funkcie je povinná predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku opatrovankyne, výrokom III. rozhodol, že trovy dôkazov platí štát a výrokom IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 10 ods. 1, 2, 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 231 § 240 ods. 3, § 243 ods. 1, 2, 3, § 248 ods. 1, 2, § 250 ods. 1, § 251 ods. 1, § 272, § 274 ods. 1, 2, § 275, § 276, § 277 ods. 1, 2, § 52 Civilného mimosporového poriadku.

3. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že menovaná trpí duševnou chorobou, ktorá nie je len prechodná a ktorá ju robí nespôsobilou na niektoré právne úkony, pričom pri svojom rozhodovaní vychádzal zo znaleckého posudku vypracovaného znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, z odvetvia psychiatria a z jeho odporúčaní na rozsah obmedzenia spôsobilosti menovanej na právne úkony prezentovanými na pojednávaní. Súd prvej inštancie prihliadol tiež na obsah správ predložených psychiatrom, ktorého menovaná navštevovala a obsah správ z psychiatrických oddelení, na ktorých bola menovaná hospitalizovaná. Menovaná napriek svojmu zdravotnému stavu neužíva žiadnu medikamentóznú liečbu a má odmietavý postoj k svojej diagnóze, ktorá bola stanovená viacerými

odbornými lekármi. Zo znaleckého posudku vyplýva, že dlhodobá absencia medikamentózne liečby u menovanej má vplyv na jej konanie a správanie, ktoré vyúsťuje do vystupňovaných kverulácií (s podstatnými finančnými výdavkami na poštovné a kancelárske potreby). Duševná choroba, ktorou menovaná trpí a ktorá nie je len prechodná, má negatívny dopad na jej postavenie v právnych i spoločenských vzťahoch. V konaní boli preukázané okolnosti, ktoré sú takej intenzity, že naplňajú hmotnoprávne predpoklady pre zásah do spôsobilosti menovanej. Súd prvej inštancie zároveň ustanovil menovanej opatrovníčku, ktorá ju bude zastupovať.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie osoba, o spôsobilosti ktorej sa koná dôvodiac, že rozsudok súdu prvej inštancie sa zakladá na nedostatočnom zistení skutkového stavu veci a v časti je aj v rozpore s platným právom Slovenskej republiky. Platí, že nikto nemôže byť liečený proti svojej vôli, keď túto svoju vôľu vie adekvátne prejavíť. Nie je preto zrejmé, aké pohnútky súd prvej inštancie viedli k tomu, že obmedzil nad jeho zákonné kompetencie jej právo rozhodovať o zdravotnej psychiatrickej starostlivosti. Slovenský právny poriadok dostatočne upravuje poskytovanie zdravotnej starostlivosti bez súhlasu pacienta. Súd prvej inštancie neodôvodnil obmedzenie nakladať s finančnými prostriedkami do sumy 5 eur denne. To, že miera peniaze na poštovné a kancelárske potreby, nie je argumentom pre toto obmedzenie. Nikdy sa neuchádzala o žiadnu volenú funkciu do zastupiteľských orgánov alebo o verejnú funkciu. Obmedzenie spôsobilosti kandidovať vo voľbách do zastupiteľských orgánov a verejných funkcií nie je možné do budúcnosti pre prípad, že nejaká situácia nastane a možno nenastane, teda ak ide len o hypotetické ohrozenie záujmov posudzovanej osoby alebo tretích osôb. Výrok rozsudku súdu prvej inštancie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony vo vzťahu k súdom, polícii, prokuratúre a iným štátnym orgánom a inštitúciám, je nesprávny a nie je v súlade s právom Európskej únie ako i slovenským právnym poriadkom. Súd prvej inštancie nevykonal výsluch navrhovaných osôb Mgr. U. a Mgr. O., ktoré by dôveryhodne opísali jej život, jej vlastnosti, jej pohnútky na podanie sťažností, vedia opísať konanie riaditeľky p. P. a sestry p. W.. Nesúhlasí aj so znaleckým posudkom, ktorý vykonal MUDr. Uhrin, ktorý do svojho znaleckého posudku vložil aj podklady MUDr. H., ktorý nesprávne určil diagnózu, čo potvrdil aj Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Pri vyšetrení jej povedal MUDr. Uhrin, že prevládajú u nej iba emócie, ktoré vyplývajú z toho, ako v zariadení s ňou mnou zaobchádzajú, ale následne do znaleckého posudku napísal, že trpí mániou - depresiou. Žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a konanie zastavil.

5. K odvolaniu osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, proti rozsudku súdu prvej inštancie sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Galanta. Vo vyjadrení uviedla, že odvolanie považuje sa nedôvodné v celom rozsahu. Z obsahu spisu súdu prvej inštancie je zrejmé, že súd prvej inštancie dôsledne zisťoval skutočný stav veci, vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie, a to nielen znaleckým dokazovaním a výsluchom znalca, ale zároveň aj opakovaným výsluchom samotnej odvolateľky a jej procesnej opatrovníčky a v neposlednom rade tiež oboznámením sa s početnými listinnými dôkazmi - najmä lekáorskými správami (lekárov odlišných od osoby znalca, s ktorého znaleckým posudkom odvolateľka nesúhlasí) a písomnými podaniami produkovanými najmä samotnou odvolateľkou. Až po vykonaní komplexného dokazovania, ktorého závery jednoznačne preukazovali, že odvolateľka trpí trvalou duševnou poruchou - bipolárnou afektívnou poruchou, ako aj zmiešanou poruchou osobnosti, ktoré ochorenia sa v súčasnosti prejavujú v určitých konkrétnych oblastiach života odvolateľky a ovplyvňujú jej konanie, súd prvej inštancie rozhodol o obmedzení spôsobilosti na právne úkony. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, že súd prvej inštancie dôsledne prihliadal na závery vykonaného dokazovania a odvolateľku obmedzil len v rozsahu nevyhnutnom na ochranu jej záujmov potom, čo mal v konaní preukázané nielen znaleckým dokazovaním, ale aj ďalšími vykonanými dôkazmi (vrátane výsluchu odvolateľky). Odvolateľka odmieta akúkoľvek liečbu svojho duševného ochorenia od r. 2017, jej duševná porucha vyústila do vystupňovaných kveruláčnych aktivít. Pokiaľ odvolateľka namieta, že súd prvej inštancie nevykonal výsluch Mgr. U. a Mgr. O., pričom v odvolaní argumentuje, že tieto by vedeli opísať súdu jej život, vlastnosti a pohnútky na podanie sťažností s tým, že „vedia súdu opísať konanie riaditeľky p. P. a sestry p. W.“, k tomuto je nutné uviesť, že aj táto skutočnosť len dokumentuje fixáciu odvolateľky na osobu riaditeľky zariadenia, v ktorom je odvolateľka umiestnená - Mgr. D. P. a ambulatnú sestru pracujúcu v zariadení - U. W., s ktorými má konflikty a na ktoré opakovane podala trestné oznámenia. Zdôrazňuje, že rozhodnutie súdu, ktorým obmedzil spôsobilosť odvolateľky na udelenie súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, považuje za rozhodnutie plne opodstatnené, keďže vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že odvolateľka trpí trvalým duševným ochorením, ktorého liečbu úplne odmieta, a to už dlhodobo. Pokiaľ odvolateľka poukazuje na rozsudok ESLP Salontaji - Drobňjak proti Srbsku, tak z jeho odôvodnenia je zrejmé, že ESLP v danom prípade konštatoval porušenie čl. 6 ods.

1 a čl. 8 Dohovoru, a to z dôvodu závažných procesných pochybení pred vnútroštátnymi súdmi, pričom pochybenia, na ktoré ESLP poukázal však v prípade odvolateľky konštatovať nemožno. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Galanta považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým odvolateľku obmedzil v spôsobilosti na právne úkony, za vecne správne a vydané na základe spoľahlivého zistenia osobných pomerov p. D., na ktoré súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní a vymedzení rozsahu, v akom je potrebné menovanú v spôsobilosti na právne úkony, dôsledne prihliadal. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

6. K vyjadreniu prokurátorky Okresnej prokuratúry Galanta k odvolaniu proti rozsudku súdu prvej inštancie sa vyjadrila osoba, o spôsobilosti ktorej sa koná. Vo vyjadrení uviedla, že súd i v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je ex offo povinný skúmať, či v danom prípade postačí alebo nie menej represívne opatrenie. Súdy teda musia vždy zvažovať, či k ochrane dotknutej osoby so zdravotným postihnutím nepostačujú menej represívne opatrenia ako zásah do spôsobilosti na právne úkony. Takým opatrením je aj ustanovenie opatrovníka podľa § 29 Občianskeho zákonníka. Nesúhlasí s tvrdením, že súd ju obmedzuje len v rozsahu nevyhnutnom na ochranu jej záujmov. V demokratickej spoločnosti je samozrejmé, že o príjmoch a ich použití si rozhodujú ľudia sami. Je správne, ak peniaze použijú najprv na úhradu za bývanie a jedlo a čo urobia so zvyšnými peniazmi, je len na nich. Ona z týchto peňazí hradí poštovné a iné náklady, dlhy nemá, a preto nechápe snahu súdu regulovať druh jej výdavkov. Výpoveď ňou navrhovaných osôb mohla prispieť k názoru súdu, že nie je potrebné jej obmedzenie konať vo vzťahu k súdom, polícii, pričom z výpovede bývalých pracovníčok zariadenia by súd zistil, či jej podania/sťažnosti proti riaditeľke a ambulantnej sestre zariadenia sa môžu zakladať na pravde.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľka v odvolaní použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f, h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

8. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, predostreté v odvolaní bolo posúdiť, či preskúmané rozhodnutie trpí skutkovými a právnymi vadami.

9. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

10. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka

konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

11. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka konania) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenia sa totiž chápu aj z hľadiska práv účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a tieto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (porovnaj napr. rozsudok vo veci *García Ruiz* proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I) tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok *Georgiadis* proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok *Higginsová* a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok *Helle* proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII).

12. Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku súdu prvej inštancie s vyššie uvedenými kritériami je zrejmé, že súd prvej inštancie sa nimi dôsledne neriadil. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu nie sú zrejmé pre rozhodnutie súdu relevantné myšlienkové postupy a úvahy, ktoré viedli súd prvej inštancie k takémuto spôsobu rozhodnutia. Pokiaľ nie je zrejmé, aký právny záver o skutkovom stave veci urobil súd prvej inštancie v rozsúdenej veci, teda akú tzv. skutkovú vetu podrobil právnej kvalifikácii, bez odôvodnenia vzťahu medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, je potrebné prijať záver, že takéto rozhodnutie je zaťažené vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vo vzťahu k rozhodnutiu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony súd prvej inštancie uviedol v odseku 33. preskúmaného rozsudku, že menovaná trpí duševnou poruchou, ktorá nie je len prechodná a robí ju nespôsobilou na právne úkony, pričom pri svojom rozhodnutí vychádzal zo znaleckého posudku a z odporúčaní znalca na rozsah obmedzenia spôsobilosti menovanej na právne úkony prezentovanom na pojednávaní. Rozsah obmedzenia spôsobilosti na právne úkony už ďalej súd prvej inštancie nezdôvodnil vôbec, pričom bolo jeho povinnosťou náležite odôvodniť nielen dôvody obmedzenia spôsobilosti na právne úkony (len konštatovanie výskytu duševnej poruchy, ktorá nie je prechodná je nepostačujúce), ale aj súdom prvej inštancie zvolený rozsah obmedzenia

vo vzťahu ku každému jednotlivému obmedzeniu osobitne (ktorý rozsah obmedzenia nezdôvodnil vôbec), teda odôvodniť, prečo osoba, o ktorej spôsobilosti sa koná nie je spôsobilá udeliť súhlas s poskytovaním zdravotnej (psychiatrickej) starostlivosti, prečo je obmedzená v nakladaní s finančnými prostriedkami a prečo práve a len do sumy 5 eur denne, prečo nie je spôsobilá kandidovať vo voľbách do zastupiteľských orgánov a verejných funkcií a prečo nie je spôsobilá k právnym úkonom k súdom, polícii, prokuratúre a iným štátnym orgánom a inštitúciám, orgánom miestnej štátnej správy, orgánom územnej a záujmovej samosprávy, orgánom špecializovanej štátnej správy a nie je schopná samostatne konať a vystupovať pred týmito orgánmi. Tiež odôvodnenie súdu prvej inštancie v odseku 34. preskúmaného rozsudku, prečo nepristúpil k vykonaniu dôkazov - výsluchu svedkov, keďže ich výsluch nemohol byť relevantným podkladom pre iné rozhodnutie súdu, je nepostačujúce, keďže súd prvej inštancie ani len menovite týchto svedkov neoznačil (? ktorých svedkov) a už vôbec nevyvetlil, prečo by ich výsluch nemohol byť relevantným podkladom pre iné rozhodnutie v danej veci. Hoci súd prvej inštancie v odôvodnení preskúmaného rozsudku rozsiahlo opisuje čiastkové skutkové zistenia (odsek 6. - 15. rozsudku súdu prvej inštancie), nevytvára však ucelený záver o celkovom skutkovom dejí. Súd musí potrebné údaje, hodnotenia a závery o rozhodných skutočnostiach formulovať vlastnými slovami s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci, a to najmä na obsah dokazovania, zložitosť zisťovania skutkového stavu, návrhy účastníkov konania na doplnenie dokazovania, čo v odôvodnení preskúmaného rozsudku absentuje. Ustanovenie opatrovníčky a rozsah jej oprávnení a povinností súd prvej inštancie nezdôvodnil vôbec. Preskúmaný rozsudok tak nenapĺňa požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti. Napadnuté rozhodnutie neobsahuje ani presvedčivé hodnotenie dôkazov, keďže v ňom nie je nepochybným spôsobom uvedené, ktoré z rozhodných skutkových okolností boli preukázané a ktoré nie. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie síce podrobne opisuje obsah súdneho spisu, avšak absentuje v ňom opísanie úvahy súdu prvej inštancie o tom, ktorý z vykonaných dôkazov považoval za hodnoverný a ktorý nie a prečo, aké zistenia vyvodil z dôkazov a ktoré dôkazy neboli vykonané a z akého dôvodu. Postup súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o obmedzení spôsobilosti na právne úkony osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná práve a v rozsahu uvedenom vo výroku preskúmaného rozsudku, nie je riadne a zrozumiteľne odôvodnený a odvolaciemu súdu nezostáva skonštatovať, že preskúmaný rozsudok postráda dostatočné zdôvodnenie.

13. Odôvodnenie rozsudku má byť stručné, jasné a výstižné, ktorú požiadavku nenapĺňa zdĺhavé opisovanie skutkových prednesov a vykonaných dôkazov, obsah ktorých je účastníkom konania nepochybne známy z pojednávanií uskutočnených vo veci. Súd musí potrebné údaje, hodnotenia a závery o rozhodných skutočnostiach formulovať vlastnými slovami s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci, čo v odôvodnení preskúmaného rozsudku absentuje. Preskúmaný rozsudok nenapĺňa požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti a závery prijaté súdom prvej inštancie dostatočne nerezultujú z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Takýmto postupom súdu prvej inštancie bolo znemožnené účastníkom konania, aby uskutočňovali im patriace procesné práva a tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a nemožno tento nedostatok napraviť v odvolacom konaní.

14. Napokon pozornosti odvolacieho súdu neunikla ani nesprávna formulácia výroku o obmedzení spôsobilosti vo vzťahu k súhlasu s poskytovaním zdravotnej (psychiatrickej) starostlivosti spočívajúca v jeho neurčitosti, keď z takto zvolenej formulácie nie je jednoznačne zrejmé, či obmedzenie poskytovať súhlas sa týka akejkolvek zdravotnej starostlivosti alebo sa týka len psychiatrickej starostlivosti.

15. Odvolací súd zdôrazňuje, že mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy. Tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav veci, teda v rámci dokazovania sa nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania, ale aplikuje sa vyšetrovací, resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci konania, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

16. V súhrne vzhľadom na uvádzané sa tak vec dostala do takej polohy, v ktorej by náprava pochybení súdu prvej inštancie vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok aj nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie (úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania).

17. Za týchto okolností neostávalo odvolaciemu súdu len konštatovať, že rozsudok súdu prvej inštancie nie je v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, keďže súd prvej inštancie svoje rozhodnutie neodôvodnil ústavne prijateľným spôsobom a odňal účastníkom konania možnosť konať pred súdom. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v žiadnom prípade nenapĺňa sledovaný účel, ktorým je opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť záverečného úsudku súdu. Podľa názoru odvolacieho súdu potom nemôže byť vôbec predmetom akejkoľvek diskusie fakt, že vadou nepreskúmateľnosti je postihnutý napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť) súdneho rozhodnutia, musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku); konvalidácia tohto nedostatku (zmätočného rozhodnutia) súdom vyššej inštancie neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy tiež pre zachovanie princípu dvojinštančnosti. Tomu zodpovedá aj znenie ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku), ani na jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Pokiaľ existujú dôvody pre zrušenie (kasáciu) rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť.

18. Žiada sa dodať, že u nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok, ani vady prvoinštančného konania, preto bolo nutné tento rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a otvoriť súdu prvej inštancie procesný priestor pre vydanie nového rozhodnutia, ktoré nebude postihnuté zmieneným deficitom. Rovnako nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

19. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, bude opätovne vec posúdiť, vykonané dokazovanie vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, na tieto odpovedať, vec posúdiť z hľadiska všetkých na ňu vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom po zvážení všetkých preukázaných okolností daného prípadu vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

20. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

21. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).